

Gemensam avsiktsförklaring

Myndigheter och forskare ökar samarbetet för att minska riskerna med PFAS

Högfluorerade ämnen (PFAS) orsakar problem i miljön och har bland annat förorenat dricksvattnet på flera ställen i Sverige. Med anledning av det behövs ett utökat samarbete mellan myndigheter och forskare. Vi avser därför utöka vårt samarbete. Det gör vi för att öka effekten av de resurser som vi lägger på att hantera problemen med högfluorerade ämnen (PFAS).

Högfluorerade ämnen används i många olika produkter, till exempel i brandsläckningsskum, textilier, livsmedelsförpackningar, rengöringsmedel och kosmetika. Vi vet också att antalet användningsområden ökar och att ämnena är extremt svårnedbrytbara i miljön. Många är dessutom vattenlösliga och rörliga i mark. De förorenar vattendrag och dricksvattentäkter när de kommer ut i miljön. Förorening av sjöar och vattendrag kan även ge höga halter av PFAS i matfisk.

Regeringen har beslutat att inrätta en samordningsgrupp (SamTox) med sju myndighetschefer, som ska samverka för att tidigt kunna upptäcka och åtgärda nya och möjliga kemikaliehot. Den ökande spridningen av högfluorerade ämnen är ett sådant kemikaliehot, och åtgärder kommer även att diskuteras i denna grupp.

Vår avsikt är att inom vårt respektive ansvars- och kompetensområde bidra till ett ökat samarbete för att minska riskerna och öka kunskapen om PFAS. Det avser vi göra på följande sätt:

- Vi samarbetar och förbättrar den offentliga tillsynen. Vid behov tar vi fram tillsynsvägledning för PFAS.
- Vi driver på i frågor som handlar om PFAS. Vid behov tar vi fram regler och råd eller vidtar andra åtgärder – inom Sverige, EU och på den internationella arenan.
- Vi bevakar vad som händer och ökar kommunikationen mellan oss för att förbättra riskbedömning, regelutveckling, miljöövervakning, forskning, teknikutveckling och tillsyn som handlar om PFAS.
- Vi utvecklar nätverk för att förbättra kommunikationen mellan myndigheter och andra viktiga aktörer.
- Vi inventerar och kartlägger bakgrundshalter, förorenade områden och andra platser där PFAS förekommer.
- Vi kartlägger befolkningens exponering för PFAS.
- Vi medverkar till att nya tekniker utvecklas och används för provtagning, analys, vattenrening och sanering av förorenade områden.
- Vi för dialog med berörda aktörer för att stimulera en frivillig utfasning av PFAS.
- Vi informerar aktivt allmänheten om PFAS och vad myndigheterna gör.

Myndigheter och forskningsorganisationer som hittills har enats om samarbete kring PFAS

Folkhälsomyndigheten

Formas (Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande)

Fortifikationsverket

FRAM - Centrum för framtidens kemiska riskanalyser och styrning, Göteborgs universitet

Försvarets materielverk (FMV)

Generalläkaren

Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi (ACES), Stockholms universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Livsmedelsverket

Länsstyrelserna (21 samverkande myndigheter, inklusive de fem regionala vattenmyndigheterna)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Naturvårdsverket

Statens geotekniska institut (SGI)

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Örebro universitet